

De rat

Dead or Alive?

Als er één dier is dat een slechte naam heeft dan is het wel de rat. Sinds mensenheugenis wordt het dier vervolgd en is het volksvijand nummer één.

Tekst: John Zuurhout, een 'ouwe r(o)at' in het vak

Veel slechte dingen die ons als mensheid ooit zijn overkomen is volgens de geschiedenis te wijten aan de rat. Allerlei ziekten worden verspreid door de rat, zoals de pest in de Middeleeuwen en meer recent, de ziekte van Weil. Maar de rat was zelf vaak ook slachtoffer van de ziekten die uitbraken. Het was niet de rat die de verspreider was van de pest, maar de besmette vlooiën op de rat.

Uiteraard is de rat geen lieverdje, het is een alleseter met een formidabel aanpassingsvermogen en hij is geëvolueerd tot een dier dat zich onder de meest barre omstandigheden weet te handhaven. Het is een cultuurvolger bij uitstek en volgt ons sinds ons bestaan letterlijk op de hielen om zijn kostje bij elkaar te scharrelen. Hij leert snel en volgt de mens overal, of het nu op land of op zee is, en hij komt dan ook over de hele wereld voor. Maar is het een dier te verwijten dat het zich goed kan aanpassen en zich weet te schikken in een veranderend leefpatroon? Want is de rat nu zo slim of zijn wij nu zo dom? Wij geven de rat de kans om onze voorraden te plunderen of onze riolen en vuilnisbelten te bevolken. Is de rat niet evengoed slachtoffer van allerlei ziekten? Is de rat de veroorzaker van de ziekte van Weil of is hij slechts de verspreider omdat hij ook besmet is met de bacterie? Zijn niet alle dieren, en zelfs de mens, net zo goed verspreiders van ziekten? Zou een rat meer ziektes verspreiden dan bijvoorbeeld een vlieg of een verwilderde duif?

Maar ja, ergens kreeg de rat de schuld en een slechte naam raak je niet zomaar kwijt.

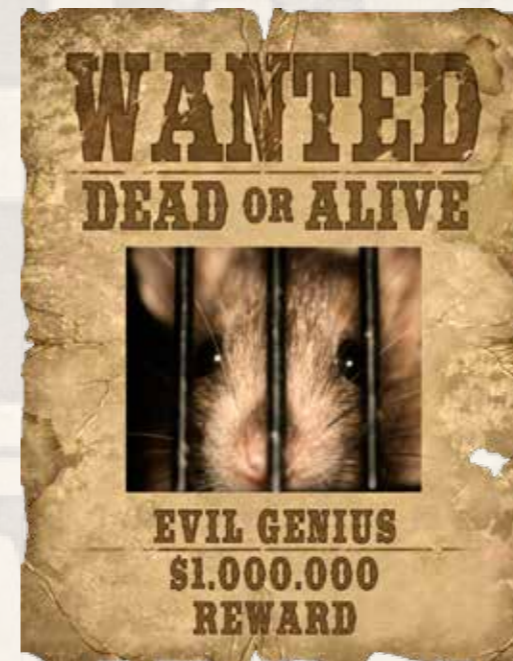
De rat is slim en ondanks eeuwen van vervolging hebben we hem niet tegen kunnen houden. Elke kans die wij hem bieden grijpt hij aan. Dus waar ligt nu de oorzaak, bij de nemer of de geveer? Hebben wij mensen de rat door de eeuwen heen niet altijd de kans gegeven om zich tegevoerd te doen aan onze overvloed?

We zijn slordig met ons voedsel en met ons afval. Hierdoor kreeg en krijgt de rat alle kansen om zich te handhaven en uit te breiden. Hij kan gemakkelijk in onze woningen en schuren komen en krijgt alle kansen zich aan te passen aan onze leefgewoonten. Maar maakt

hem dat slecht? Persoonlijk vind ik van niet. Wordt het niet eens tijd om anders over de rat te gaan denken? Als een rat ergens in een woning of gebouw kan komen dan is dat niet de schuld van de rat, maar zegt dit iets over de staat van het gebouw. En als een rat op een boerenerf in de maïskuil kan komen is dat niet de schuld van de rat, maar geeft dat aan dat de wijze van opslag van diervoedsel niet correct is. Wij vinden onszelf slim maar de rat is ons nog steeds te slim af, zeker als we zo slordig met ons voedsel en afval blijven omgaan. Misschien hebben we daarom wel zo'n hekel aan de rat: hij is ons te slim af. En misschien wordt het tijd dat we de zaken omdraaien en dat wij eens iets van de rat gaan leren en van zijn kennis gebruik gaan maken om zaken aan te pakken en te verbeteren. Anders voeren we over duizend jaar nog steeds een hopeloze strijd tegen de rat.

Wij geven de rat zelf de mogelijkheden om zich ergens te vestigen en zich te vermeerderen. Als we zorgen dat hij niet bij ons voedsel en afval kan komen en geen schuilplaatsen kan vinden, dan zal er volgens mij zelden nog een echte plaag ontstaan. De aanwezigheid van ratten is een signaal dat er iets aan de hand is en daar moeten we juist gebruik van maken en op inspelen. Het is niets nieuws wat ik schrijf want dit is al lang bekend en het is ons ook geleerd tijdens de vele cursussen van het KAD. We doen er alleen weinig of niets mee.

De meeste gemeenten hebben de rattenbestrijding op een laag pitje staan en ook de regelgeving en bouwvoorschriften die er al jaren zijn, worden amper toegepast. Nog steeds worden er panden gebouwd waar de ratten en muizen zo naar binnen kunnen lopen. Open veestallen waar ratten in en uit kunnen lopen. In de natuur kom je ook ratten-

populaties tegen maar zelden ontstaan echt plagen en overlast, alleen rondom de woonplaatsen van de mens. Dat zou ons toch aan het denken moeten zetten.

Hier is volgens mij een taak voor de nationale, provinciale en gemeentelijke overheden weggelegd, want zij zijn verantwoordelijk voor de volksgezondheid. Zij hebben de taak en de mogelijkheden dit aan te pakken en de regels die er al zijn uit te voeren en te handhaven. Aan de handhaving is nog veel te verbeteren. In de Woningwet en de Modelbouwverordening staan diverse artikelen en voorschriften om overlast van ratten en muizen te voorkomen, maar deze worden slecht nageleefd.

Wat hebben we aan regels als ze niet worden toegepast? De hele nieuwe regelgeving voor het buiten bestrijden van ratten treft geen doel als we niet bij de bron beginnen. Als er regels worden opgesteld, moeten die ook worden uitgevoerd en worden gehandhaafd. Ook gemeenten zullen hun regelgeving op orde moeten brengen zodat het ingrijpen bij ratenoverlast een kans krijgt om echte plagen te voorkomen.

Het voorkomen van overlast is tenslotte beter dan bestrijden: wat er niet is hoeft je ook niet te bestrijden, en dat is toch het doel. En collega's, denk nou niet: "Dan hebben wij straks niets meer te doen". Integendeel, onze kennis zal altijd nodig zijn om bij plagen te adviseren en de problemen op te lossen. Met dat laatste is veel meer eer te behalen en er is uiteraard ook een goed belegde boterham mee te verdienen. Dus u mag het nu zeggen: de rat, Dead or Alive?

TRAAS
BUILDING CARE

TRAAS
ONGEDIERTEBESTRIJDING

TRAAS
NATURE CARE

Ziet u ook op tegen certificeringen, wet- en regelgeving? Wordt franchisenemer bij Traas Ongediertebestrijding!

Samen zijn we een sterk merk

088-22 121 22   WWW.TRAAS.NL

PLAAGDIEREN PREVENTIE & BESTRIJDING

BESTRIJDINGSTECHNICI

Onze geselecteerde **PROFESSIONALS** zijn in het bezit van het vakbekwaamheidsdiploma of worden hiervoor opgeleid bij het **KAD** en gecertificeerd bij het **EVM**.

Het is mogelijk onze **PROFESSIONALS** direct zelf in dienst te nemen of aan te stellen via een 6 maanden-contract van **PERSONEELPROFS**.

BENT U GEÏNTERESSEERD EN WILT U MEER WETEN ?

Neem dan contact op met: **PERSONEELPROFS**
Mariëtte Veneman (06-23 95 17 98) licht u de mogelijkheden graag nader toe!

PERSONEELPROFS

Looierstraat 18 • 6811 AX Arnhem • 026-442 47 47
info@personeelprofs.nl • www.personeelprofs.nl

Nieuwsbrief Kennis- en Adviescentrum Dierplagen

Naast DIERPLAGEN Informatie verzorgt het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen ook een nieuwsbrief met informatie over actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied.

Wilt u ook op de hoogte blijven?

Schrijf u in voor de nieuwsbrief op www.kad.nl